

Adroddiad Blynyddoedd Cynnar Cymru ar Gyfradd Gofal Plant Cymru 2025

Ym mis Tachwedd 2024, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei chyfradd cynnig gofal plant ar gyfer 2025/26. Cynhaliodd Blynyddoedd Cynnar Cymru arolwg ymhlith ei haelodaeth i gael cipolwg ar ymateb y sector i'r cynnydd yn y gyfradd.

Defnyddiodd yr arolwg gwestiynau wedi'u hadlewyrchu a ofynnwyd mewn arolwg blaenorol a gynhaliwyd yn 2023, pan gadarnhaodd Llywodraeth Cymru na fyddai unrhyw newidiadau i'r gyfradd cynnig gofal plant cyn yr adolygiad arfaethedig a diwedd y cylch tair blynedd. Mae hyn yn caniatáu i ymatebion yr arolwg hwn gael eu cyd-destunio â thueddiadau yn y sector.

Nodwyd bod y cynnydd yn y cynnig gofal plant yn gynnydd o 20% yn y gyfradd fesul awr ar gyfer plant cymwys. Yn ymarferol, cynyddodd hyn y gyfradd o £5 yr awr i £6 yr awr. Yn gadarnhaol, ymrwymodd y Gweinidog Plant a Gofal Cymdeithasol, Dawn Bowden AS, i adolygiad blynyddol o'r gyfradd, rhywbeth roedd Blynyddoedd Cynnar Cymru ac NDNA Cymru wedi bod yn ymgyrchu drosto dros y 18 mis diwethaf. Mae hwn yn gam i'r cyfeiriad cywir oherwydd roedd effaith gyfun chwyddiant uchel a chostau cyflogau uwch yn pontio rhwng 2023 a 2024 yn faes o bryder yr oedd ein haelodau yn lleisiol amdano.

O safbwynt darparwr, mae'r cynnydd yn y swm dyddiol o arian a ddyrennir ar gyfer plentyn am fwyd yn gadarnhaol i'w nodi, yn cynyddu o £9.00 - £10.80. Mae cydnabyddiaeth eang bod costau bwyd a chyfleustodau yn golygu bod angen y cynnydd hwn, er bod pryderon amlwg bod y pwysau ar gyllidebau teuluol hefyd yn fater ledled y wlad.

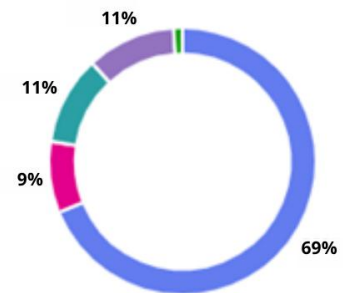
Mae hyn yn caniatáu i ddarparwyr barhau i fodloni canllawiau bwyd a maeth a chynnig dewisiadau i rieni yn dibynnu ar y contractau y mae'r darparwyr yn eu defnyddio a'r darpariaethau y maent yn eu gwneud ar gyfer bwyd a maeth plant. Mae'r cynnydd yn y gefnogaeth am ddarpariaeth bwyd hefyd yn dangos y gwerth y mae Llywodraeth Cymru yn ei roi ar rôl lleoliadau blynyddoedd cynnar wrth feithrin datblygiad plant, gan elwa ar eu rhagolygon bywyd ar gyfer plentynod a glasoed.

Agorwyd ein harolwg diweddaraf ym mis Rhagfyr 2024 a daeth i ben ddydd Gwener 24 Ionawr 2025.

Crynodeb o'r Arolwg

Derbyniodd yr arolwg diweddaraf 83 o ymatebion yn cynrychioli 7.3% o gyfanswm ein haelodaeth darparwyr ar adeg yr adroddiad (i'w gymharu, yn 2023/24 ymatebodd 159 o'n haelodau (14.9% o'r aelodaeth ar adeg adrodd).

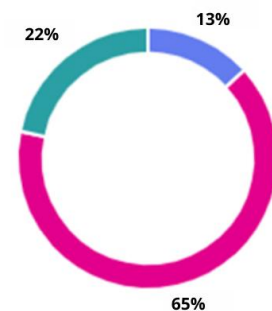
● Gofal Dydd Llawn	64
● Sesiynol	8
● Clwb y tu allan i'r Ysgol	10
● Gwarchodwr plant	10
● Crèche	1

Ffigwr 1 - darparwyr a ymatebodd i'r arolwg ar y gyfradd gofal plant yn 2025.

Fel yn 2023/24 daeth 20 ymatebwyr o'r 22 awdurdod lleol. Roedd y ddwy ardal awdurdod lleol lle na dderbyniwyd unrhyw ymatebion yn wahanol rhwng y ddau arolwg. Mae hyn yn dal i ganiatáu i ni ddod o hyd i ymateb cenedlaethol i'r cwestiynau a ofynnwyd. Mae'n amlwg bod y sefyllfa bresennol wedi cymell mwy darparwyr gofal dydd llawn i ymateb gan ffurfio 69% o gyfanswm yr arolwg hwn, o'i gymharu â 54% yn 2023/24.

● Rheoli'n wirfoddol	11
● Busnes Preifat	54
● Unig Fasnachwr	18

Ffigur 2 – Statws cyfreithiol ymatebwyr 2025

Mae cymariaethau pellach rhwng y ddau arolwg yn dangos bod y darparwyr sy'n ymateb yn 2024/25 yn cael eu cynrychioli gan gyfran uwch o ddarparwyr corfforaethol (65% o'i gymharu â 56%). Nid oedd unrhyw newid sylweddol ym meysydd darparu gwasanaethau, gyda thua 50% wedi'u cofrestru i ddarparu Dechrau'n Deg ochr yn ochr â'r cynnig gofal plant a 50% yn darparu Dechrau'n Deg ac addysg gynnar.

Cyllid

Roedd y data canlynol yn ymwneud â chanfyddiad ein haelodau ynghylch a yw'r cyllid yn diwallu eu hanghenion i ddarparu'r lleoedd gofal plant a ariennir gan Lywodraeth Cymru.

Ffigur 3 - A fydddech chi'n cytuno bod y codiad cyflog yn fforddiadwy o fewn eich incwm/gwariant presennol?

Mae cyflog byw yn cynyddu 6.7% ym mis Ebrill 2025. Mae hyn yn cymryd y gyfradd fesul awr o £11.44 i £12.21 yr awr i bob person 21 oed mewn cyflogaeth. O'r ymatebwyr i'r arolwg yn 2023/24 roedd 84% o'r farn nad oedd yr arian yn cefnogi eu costau wrth gwrdd â chynnydd mewn cyflogau. Yn yr un modd, yn 2024/25 mae 89% o'r ymatebwyr yn teimlo nad yw'r gyfradd yn eu cefnogi i dalu costau uwch cyflogau yn eu lleoliadau.

Fel yr amlinellwyd yn 2023/24, mae gofal plant yn parhau i fod yn sector cyflog isel. Dywed Blynyddoedd Cynnar Cymru nad yw gwerth y gwaith y mae'r ymarferwyr yn ei wneud yn cael ei adlewyrchu yn y cyflog a'r amodau y mae'r ymarferwyr yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Er ein bod yn cydnabod nad yw Llywodraeth Cymru yn pennu nac yn rheoli'r cyflogau y mae darparwyr yn eu talu ymarferwyr, rydym yn parhau i bryderu am y gwahaniaeth rhwng gweithwyr addysg a gofal plant proffesiynol yn eu cyflog a'u hamodau. Mae hyn er gwaethaf pwyslais diweddar Lywodraeth Cymru ar bwysigrwydd 1,000 diwrnod cyntaf bywyd plentyn, sy'n cydnabod yr angen am sector blynyddoedd cynnar sefydlog ac o ansawdd uchel yn ariannol i gefnogi'r cam hollbwysig hwn o ddatblygiad.

Rydym yn parhau i eirioli dros gryfhau'r dulliau Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar (ECPLC, adnabyddus yn rhyngwladol fel Early Childhood Education and Care – ECEC) yng Nghymru. Nid yw hyn yn unigryw i Gymru, a daeth yr OECD i'r casgliad yn ddiweddar y dylai llywodraethau, 'Pan fo hynny'n bosibl, gynyddu cyllid cyhoeddus ar gyfer polisïau'r blynyddoedd cynnar i ddatblygu gweithlu cryfach a chefnogi gweithredu polisïau sy'n lleihau

anghydraddoldebau.¹ Rydym am gydnabod bod 74 darparwr o ofal dydd corfforaethol sy'n codi pryderon am eu gallu i gyfateb i godiadau cyflog, ac o'n data aelodaeth mae'n amlwg bod gan y darparwyr corfforaethol dimau staff mwy yn aml (yn enwedig pan fo rhai darparwyr corfforaethol yn rhedeg nifer o ddarpariaethau gofal plant gyda staff dros 115 o ymarferwyr).

Sylwadau gan ddarparwyr yn cynnwys:

'Bydd yn peryglu'r busnes o gau gyda'r cynnydd mawr mewn cyflogau a throthwy yswiriant gwladol.'

'Diolchwn i chi am godi'r gyfradd, ond ni fydd mewn unrhyw ffordd yn cwmpasu'r isafswm cyflog sydd wedi parhau i gynyddu. Ar hyn o bryd rydym yn codi £7.50 yr awr ac erbyn mis Ebrill rydym yn credu y bydd hyn yn £8.50.'

'Bydd yn rhaid i'm prisiau gynyddu'n sylweddol i dalu'r costau. Mae hefyd yn golygu na allaf fforddio talu staff profiadol amser hir yn fwy na rhai sy'n cerdded i mewn yfory!'

'Bydd y cynnydd mewn isafswm cyflog yn effeithio'n sylweddol ar ein gweithrediadau busnes, gan ein gorfodi i addasu ein ffioedd hyd at 20% i dalu'r diffyg. Yn anffodus, er bod costau staffio yn cynyddu oherwydd y cynnydd mewn cyflogau, nid yw'r cyllid a ddarperir gan awdurdodau lleol a ffynonellau eraill wedi cadw i fyny â chwyddiant. Mae hyn wedi creu bwlch ariannol y mae talwyr preifat, nad ydynt yn derbyn cyllid, bellach yn cael eu beichio i'w lenwi.'

'Mae unrhyw gynnydd mewn cyflogau yn cael eu trosglwyddo i rieni, mae fy staff yn haeddu cymaint mwy am y gwaith maen nhw'n ei wneud, cyflog byw fydd pen isaf y raddfa bob amser gwaeth beth fo'r cynnydd gan fod popeth yn codi yn y pris felly dim gwell eu byd. Rwy'n talu 5 ceiniog yn uwch na'r cyflog byw ar gyfer staff lefel 2 a 10c uwch ar gyfer lefel 3. Mewn lleoliad gofal plant rwy'n defnyddio cymhareb 1 i 3 ac 1 i 4, nid ydym byth yn gweithredu ar 1 i 8 pan fydd plant yn troi'n 3 gan fod hyn yn waith caled yn enwedig gyda phlant ag anghenion sy'n dod i'r amlwg yn y niferoedd.'

¹ https://www.oecd.org/en/publications/reducing-inequalities-by-investing-in-early-childhood-education-and-care_b78f8b25-en.html?adestraproject=OECD%20Education%20and%20Skills%20Newsletter&utm_campaign=OECD%20Education%20%26%20Skills%20Newsletter%3A%20January%202025&utm_content=Read%20the%20Report&utm_term=edu&utm_medium=email&utm_source=Adestra

Yn anochel, yng ngoleuni'r sylwadau uchod, teimlai'r mwyafrif llethol o'r ymatebwyr yr angen i gynyddu costau i rieni fel y gwnaethant yn 2023/24

Ffigwr 4 – I reoli unrhyw gynnydd mewn costau staff, byddech yn ystyried cynyddu ffioedd i rieni?

Yn yr un modd â 2023/24, mae darparwyr yn mesur unrhyw gynnydd y maent yn ei godi yng nghyd-destun yr effaith ar deuluoedd, y farchnad y maent yn gweithredu ynddi a'u hamgylchiadau unigol. Unwaith eto, fel yr amlygwyd yn ein cyflwyniad ym mis Hydref i'r digwyddiad a noddir gan Jane Dodds AS, Y 1,000 Diwrnod Cyntaf; Hawl i Blentyndod, mae baich y costau yn cael eu trosoli yn erbyn costau gofal plant ar gyfer lleoedd nad ydynt yn cael eu hariannu gan raglenni Llywodraeth Cymru (cynnig gofal plant, Dechrau'n Deg, neu addysg gynnar). Felly, mae gan y gofal plant a ddarperir i blant o dan 2 oed a'r rhai nad ydynt yn gymwys ar gyfer y cynnig gofal plant bwynt pris uwch yn aml ac mae'n gwrth-osod y diffyg y mae darparwyr yn ei ddisgrifio ar gyfer lleoedd a ariennir. Roedd yr OECD hefyd yn adlewyrchu hyn yn eu hadroddiad,

'Mae angen i gyfanswm y buddsoddiad mewn addysg a theuluoedd aros yn fwy sefydlog trwy gydol plentyndod cynnar. Ar hyn o bryd, mae llawer o wledydd yn gweld gostyngiad sydyn mewn gwariant rhwng 1 oed, gan gyd-fynd â diwedd hawliau absenoldeb mamolaeth, a dechrau addysg cyn-radd (tua 3 oed fel arfer).'

Fel yn 2023/24, mae'r darparwyr sy'n cymryd yr amser i ymateb i'r arolwg yn teimlo'n gynhwysfawr nad yw'r cyllid y maent yn ei dderbyn yn cwrdd â'u costau gweithredu (95% yn 2024/25 a 94% yn 2023/24). Nid yw cydnabod y newid mewn data o ymateb sector mwy cytbwys yn 2023/24 i ymateb a reolir gan ddarparwyr corfforaethol yn 2024/25 yn lleihau effaith hyn ar ofal plant a phlant a'u teuluoedd. Mae data Estyn a AGC yn dangos bod llawer o ddarparwyr corfforaethol yn darparu gwasanaethau rhagorol ac, yng Nghymru, mae gennym economi gymysg o ddarparwyr gofal plant. Felly, dylai arian cyhoeddus geisio darparu ecwiti ac i beidio ag anfanteisio'n bwriadol neu'n anfwriadol (naill ai'n fwriadol neu'n anfwriadol) un rhan o'r sector dros un arall. Plant yn unig sy'n teimlo effaith negyddol yr anfantais hon. Er mwyn hwyluso ehangiad Dechrau'n

Deg i gynnwys pob plentyn 2 oed yng Nghymru, mae'r sector corfforaethol yn elfen hanfodol ac ar hyn o bryd mae ganddo gyfran sylweddol o'r lleoedd gofal plant, ac yn bwysig, y staff sydd â chymwysterau addas.

Mae canfyddiadau ymatebwyr o beth fyddai'r gyfradd effeithiol i'w busnes yn amrywio o £7/awr i £10 yr awr. Mae sylweddoliad na all y cyllid cyhoeddus wneud hwn yn ateb ymarferol i bawb i'r sector gofal plant yng Nghymru.

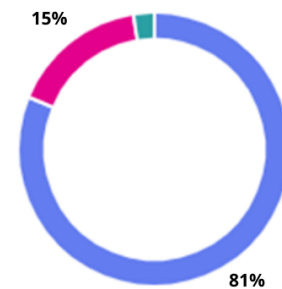
"Mae'r cynnig Gofal Plant yn gynnig wedi'i ariannu. Mae'n hurt eu bod yn credu y gallant bennu cyfradd unffurf sy'n hyfyw i bob lleoliad sy'n darparu'r cynnig. Ni all gwarchodwr plant, lleoliad 30 lle mewn neuadd eglwys a lleoliad 60 lle gydag erw o dir o bosibl fod â'r un gorbenion a dyna pam ers dechrau amser, rydym i gyd yn codi'n wahanol. Ei waith busnes sylfaenol. Nid yw'n fodel busnes derbyniol mewn unrhyw ddiwydiant. Oni bai eu bod yn caniatáu i leoliadau godi'r diffyg a'i adael i ddewis rhieni ynghylch a ydynt yn mynychu'r lleoliad hwnnw, ni all hyn byth weithio"

Er ein bod wedi dod i arfer â darparu lleoedd wedi'u hariannu ar gyfer gofal plant yng Nghymru dros y 5 mlynedd diwethaf ers i'r Cynnig Gofal Plant ddechrau, roedd sector gofal plant cyn hyn cychwyn. Mae Sefydliad Bevan wedi cynnig ffordd fwy effeithiol o ddefnyddio arian cyhoeddus, nid annhebyg i'r ceisiadau gan ddarparwyr corfforaethol wyro oddi wrth bolisi o gyllid cyffredinol sy'n cwmpasu 30 awr a defnyddio cyllid cyhoeddus am gyfran o oriau cyffredinol a chodi tâl ar rieni lle mae fforddiadwyedd yno i gyfrannu at oriau ychwanegol dros 12.5 awr. Mewn rhai ffyrdd, ni ellir anwybyddu'r sefyllfa hon, er ei bod yn fwy problemus ar lefel weinyddu pan fo'r cyllid yn cyfyngu ar fodelau busnes. Yn fwy syml, mae'r darparwyr corfforaethol yn gofyn am gael caniatâd i godi ffioedd atodol a gadael i ddewis rhieni ddylanwadu ar y nifer sy'n manteisio ar leoedd.

Yn syml, ni fyddai cymhlethdod y dirwedd gofal plant a chyllido fel y mae ar hyn o bryd pe baem yn dylunio'r system o'r dechrau heddiw gyda'r lefel bresennol o fuddsoddiad cyhoeddus; Ni all y system hon fodloni'r ymrwymïadau yr ydym yn dyheu amdanynt. Mae hyn yn cynnwys dyheadau yng Nghymru i gael darpariaeth blynnyddoedd cynnar ardderchog, y dechrau gorau i blant yn eu 1,000 diwrnod cyntaf, a recriwtio'r staff cymwys o'r ansawdd uchaf gorau i'r gweithlu yr ydym yn eu cadw a'u gwobrwyo'n briodol gyda llwybrau gyrfa glir.

O ran edrych ymlaen, mae Blynnyddoedd Cynnar Cymru yn parhau i bryderu pan fydd darparwyr yn nodi eu bod yn hyderus am 1-2 flynedd ac nid 5 mlynedd. Nid yw'r tymor byr hwn yn hyrwyddo amodau gwaith cadarnhaol, nac yn cyfrannu'n gadarnhaol at iechyd meddwl, ac mae'n ansefydlogi i'r plant, y rhieni a'r gymuned yn gyffredinol sy'n dibynnu ar gefnogaeth gan y lleoliad.

● 1 mlynedd	65
● 2 flynedd	13
● 5 mlynedd	2

Ffigur 5 - Yn seiliedig ar eich incwm cyfredol (ffioedd a darpariaeth a ariennir), gwariant a rhagamcanion, a ydych chi'n credu bod eich busnes yn gynaliadwy a bod gennych hyder y byddwch yn gallu darparu'r un lefel gwasanaeth yn:

Mae darparwyr yn chwilio am atebion i'r materion sy'n eu hwynebu ac yn bragmatig. Maen nhw'n sylweddoli na all Llywodraeth Cymru ariannu popeth. Mae yna ystod eang o ganfyddiadau ac os ydym am symud ymlaen o'r sefyllfa ers Covid-19, o ymladd tân un her i'r llall, byddai Blynnyddoedd Cynnar Cymru yn galw am adolygiad o'r hyn y bwriedir i ofal plant yn sylfaenol ei gyflawni yng Nghymru, ac yna cynllun gweithredu sy'n symud gofal plant ymlaen yn unol ag adroddiad y pwyllgor cyfiawnder cymdeithasol, 'Eu Dyfodol: Ein Blaenoriaeth?' Mae'r dystiolaeth ar gyfer buddsoddi cynnar yn gadarn a gellid dadlau mai'r elw ar fuddsoddiad yw un o'r uchaf y gall arian cyhoeddus ei sicrhau.

Mae angen buddsoddiad nawr, yn fwy nag erioed o'r blaen. Mae ymchwil diweddar gan Sefydliad Bevan a Barnardos Cymru wedi canfod bod mwyafrag (54%) o'r holl blant mewn tlodi yng Nghymru yn byw mewn aelwyd sydd â phlant 0-4 oed. Mae lleoliadau'r Blynnyddoedd Cynnar yn darparu rôl hanfodol wrth helpu i liniaru effeithiau negyddol tlodi ar blant ifanc, trwy ddarparu lle i blant archwilio, chwarae a gwneud ffrindiau. Mae pob plentyn, waeth beth yw ei gefndir, yn derbyn yr un gofal o ansawdd uchel a mynediad at gyfleoedd datblygiadol. Felly, mae lleoliadau blynnyddoedd cynnar yn hanfodol wrth helpu Llywodraeth Cymru i gyflawni ei thargedau cydraddoldeb a fydd o fudd i genedlaethau'r dyfodol. Er mwyn gwireddu'r uchelgais hwn, gan adeiladu dyfodol gyda phlant yn ei uwchganolbwynt mae angen cymorth ariannol parhaus ar bob lleoliad sy'n gwerthfawrogi'r rôl a chwaraeir gan ymarferwyr ac yn galluogi lleoliadau i adeiladu dyfodol tymor hir,

Mae'r sylwadau isod yn safbwyntiau ein haelodau sy'n dangos sut maen nhw'n gweld y sefyllfa yn cael sylw. Wrth inni symud tuag at etholiadau'r Senedd yn 2026, ni fu erioed yn fwy amserol i Weinidogion ar draws y Senedd fyfyrion ar yr hyn y maent yn teimlo y dylai gofal plant ganolbwyntio arno, a sut rydym yn cadw ein lleoliadau o ansawdd uchel, recriwtio gweithlu bywiog, llawn cymhelliant a gallu, a gosod sector y blynnyddoedd cynnar i allu cefnogi teuluoedd, lliniaru rhai o'r pwysau cymdeithasol a'r heriau systemig y mae'n rhaid i ni fynd i'r afael â nhw yng Nghymru ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

"Mater brys ychwanegol yw, er y gallai grantiau cyfalaf ar gyfer gwaith adeiladu a dodrefn ymddangos yn ddefnyddiol ar yr wyneb, nid nhw yw'r hyn sydd ei angen ar frys ar y sector gofal plant ar hyn o bryd. Mae darparwyr yn cael trafferth gyda chostau gweithredol cynyddol, o gyflogau i gyfleustodau, ac nid yw'r grantiau hyn yn mynd i'r afael â'r heriau ariannol uniongyrchol yr ydym yn eu hwynebu bob dydd. Yn syml, ni allwn dalu biliau gyda dodrefn neu ariannu cyflogau gyda gwelliannau i'r adeilad. Yr hyn sydd ei angen arnom yw arian yn y banc i gadw ein lleoliadau i redeg ac i ddarparu'r gofal a'r addysg o ansawdd uchel y mae plant yn ei haeddu."

"Rhaid i ni allu tynnu'r cynnig Gofal Plant o'n ffioedd arferol a chael codi'r diffyg rhwng y cyllid a'r gyfradd ddyddiol y mae ein rhieni eraill yn ei thalu, i dalu am ein costau a chadw ein drysau ar agor. Nid yw'n deg y bydd yn rhaid i rieni plant iau dalu ffioedd uwch i dalu'r diffyg gan blant a ariennir. Mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru newid geiriad eu cynllun, gan nad yw'n cael ei 'ariannu'n llawn', nid yw LIC yn talu ein cyfradd fesul awr i dalu ein costau. Mae'n gelwydd, ac rydym yn sybsideiddio eu cynllun Cynnig Gofal Plant."

"Pam ein bod ni'n derbyn mwy o gyllid ar gyfer Dechrau'n Deg nag Addysg Gynnar, nid yw un yn bwysicach na'r llall. Mae gan y llywodraeth gynlluniau mawr ar gyfer cefnogi canlyniadau plant ond heb ddigon o gyllid nid yw hyn yn mynd i ddigwydd."

"Er mwyn parhau â'r ddarpariaeth o ansawdd uchel, mae angen ariannu'r sector yn well. Mae yna ragolygon cyfyngedig i staff a dim cymhelliant i gael cymwysterau ychwanegol gan fod y cyflog mor wael. Mae cadw staff yn wael, ac mae staff yn gadael y sector i gael gwell cyflogaeth â chyflog mewn mannau eraill gyda llai o gyfrifoldeb. Mae'r sector yn dod yn fwy rheoledig (yn gwbl briodol) ond mae'r ymrwymïadau ychwanegol o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol diwygiedig yn ychwanegu pwysau ar y sector. Mae'n ymddangos bod mwy o newid bob amser ac mae'n anodd cadw i fyny. Llwybrau haws at gymhwyster (neu gydnabyddiaeth o brofiad blaenorol - e.e. athrawon sydd wedi gweithio yn y blynyddoedd cynnar ond nad ydynt yn cael eu cydnabod fel aelodau staff cymwys gan nad yw eu cymhwyster yn ymddangos ar y rhestr gymeradwy)."

"Ni fydd fy lleoliad yn goroesi blwyddyn arall os nad ydyn nhw'n caniatáu i ni i gyd godi'r diffyg. Fel y soniais uchod, collais £65K y llynedd a dyna £65k nad oedd yn rhaid i mi ei golli. Does gen i ddim arian i ail-fuddsoddi yn fy musnes oherwydd mae fy Meithrinfa yn ariannu rhieni i fynychu'r busnes. Safon 17 AGC : Gweithdrefnau ariannol : Canlyniadau Mae plant a'u rhieni yn cael eu diogelu gan y person cofrestredig sy'n gweithredu gweithdrefnau ariannol cadarn. Fe wnes i hyn mewn aberth enfawr i mi fy hun dros y blynyddoedd ac yna daeth y cynnig gofal plant draw a dinistrio

fy musnes. Bydd 120 o blant yn chwilio am le i ddysgu pan fyddaf yn cau fy ndrysau, a dyna fy lleoliad yn unig."

"Fel busnes preifat teuluol bach, agorwyd yn 2020 ac rydym wedi ateb y galw enfawr am leoedd gofal plant yn *ein ALI (golygu anhysbysrwydd)*, a amlygwyd yn yr Archwiliad Digonolrwydd Plant. Rydym bob amser wedi ymdrechu i gynnig gofal plant o ansawdd uchel ac wedi cyrraedd pwynt lle mae angen i ni roi cynnydd enfawr i'r ffioedd i rieni sy'n talu am eu lle gofal plant, er mwyn talu'r diffyg lleoedd a ariennir. Yn anffodus, oherwydd ein bod yn agos at ysgol gynradd a'r ffaith bod rhieni'n darparu pecynnau cinio i arbed arian, ni allwn godi tâl ychwanegol am fwyd neu drafnidiaeth."

"Er mwyn dilyn eu hymrwymiad i'r 1,000 diwrnod cyntaf a blaenoriaethu plant, rhaid i Weinidogion Cymru sicrhau bod buddsoddiad mewn gwasanaethau blynyddoedd cynnar yn ystyrlon ac yn gynaliadwy. Mae hyn yn golygu:

1. Mwy o Gyllid ar gyfer Darpariaeth Blynyddoedd Cynnar – Rhaid i ofal plant fforddiadwy o ansawdd uchel ac addysg gynnar fod yn hygyrch i bob teulu, yn enwedig y rhai mewn ardaloedd difreintiedig. Dylai cyllid gefnogi darparwyr i gynnal staff sydd wedi'u hyfforddi'n dda a sicrhau safonau gofal uchel.
2. Mwy o Gymorth i Deuluoedd – mae ymyrraeth gynnar yn allweddol. Bydd ehangu mynediad at wasanaethau iechyd meddwl amenedigol, rhaglenni cymorth rhianta, a mentrau cymunedol yn grymuso teuluoedd i roi'r dechrau gorau mewn bywyd i blant.
3. Datblygu a Chadw Gweithlu - Mae buddsoddi mewn hyfforddiant, cyflog teg, a dilyniant gyrfa i weithwyr proffesiynol blynyddoedd cynnar yn hanfodol i gynnal gweithlu medrus a brwdfrydig a all ddarparu cefnogaeth gyson o ansawdd uchel i blant a theuluoedd.
4. Cymorth Iechyd a Lles Cyfannol – Bydd sicrhau cydweithio di-dor rhwng ymwelwyr iechyd, bydwagedd, lleoliadau blynyddoedd cynnar, a gwasanaethau teuluol eraill yn darparu gofal cofleidiol i deuluoedd, gan nodi a mynd i'r afael â materion yn gynnar.
5. Gwranddo ar Ymarferwyr a Theuluoedd - Dylai polisïau gael eu siapio gan y rhai ar y rheng flaen-gweithwyr proffesiynol blynyddoedd cynnar, rhieni, a rhoddwyr gofal-fel bod penderfyniadau gwir yn adlewyrchu anghenion y rhai maen nhw'n effeithio arnyn nhw."

"Ni fydd rhethreg yn unig yn newid canlyniadau i blant. Bydd buddsoddiad, cydweithredu ac ymrwymiad hirdymor i gefnogaeth blynyddoedd cynnar. Rhaid i weinidogion nawr droi eu geiriau'n gamau pendant sy'n sicrhau bod pob plentyn yng Nghymru yn cael y dechrau cryfaf posibl mewn bywyd."

"Dylai fod gan y blynyddoedd cynnar ei weinidog ei hun, ac ni ddylai cyllid fod yn rheoli'r awdurdod lleol."

"Mae'r 1000 diwrnod cyntaf yn hanfodol i ddatblygiad pob plentyn yn y dyfodol. Ar ôl blynyddoedd lawer o ddarparu gofal plant blynyddoedd cynnar, rwyf wedi gweld gostyngiad pryderus yn ymddygiad a datblygiad plant y bydd yn rhaid i'r ysgolion a'r wladwriaeth ddelio â nhw ymhellach i lawr y llinell. Mae angen mwy o gefnogaeth ar y sector cynnar er budd pawb."